

Kestävää, vastuullista ja esteetöntä matkailua Keski-Pohjanmaalle

Matkailusektori ja alueellisen yhteisöppimisen kokeilut Keski-Pohjanmaalla (MAYKO-hanke)

Hankkeen tulosten esittelyvideo 26.5.2020

MATKAILUSEKTORI JA ALUEELLISEN YHTEIS- OPPIMISEN KOKEILUT (MAYKO) -HANKE

- Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius
 - [Olli Rosenqvist](#), yliopistotutkija
 - [Mari Harald](#), suunnittelija
- Hankeaika: 1.1.–30.4.2020
- Tavoitteet
 - Matkailusektorin tilannekuva -selvitys
 - Selvitykset ympäristösertifioinnin ja esteettömyyden hyödyntämismahdollisuuksista maakunnan matkailuyrityksissä
- Lopputulokset
 - Kolme julkaisua (julkaisuihin pääset käsiksi kansikuvaa klikkaamalla)
 - Työpajatyöskentely

Olli Rosenqvist

**Selvitys matkailusektorin tilasta
ja kehittämistarpeista
Keski-Pohjanmaan liiton jäsenkunnissa**

Jyväskylän yliopisto
Kokkolan yliopistokeskus Chydenius
Kokkola 2020

Mari Harald & Olli Rosenqvist

**Selvitys ympäristösertifioinnin hyödyntämismahdollisuuksista
Keski-Pohjanmaan matkailuyrityksissä**

Jyväskylän yliopisto
Kokkolan yliopistokeskus Chydenius
Kokkola 2020

Olli Rosenqvist

**Selvitys esteettömyyden
hyödyntämismahdollisuuksista
Keski-Pohjanmaan matkailuyrityksissä**

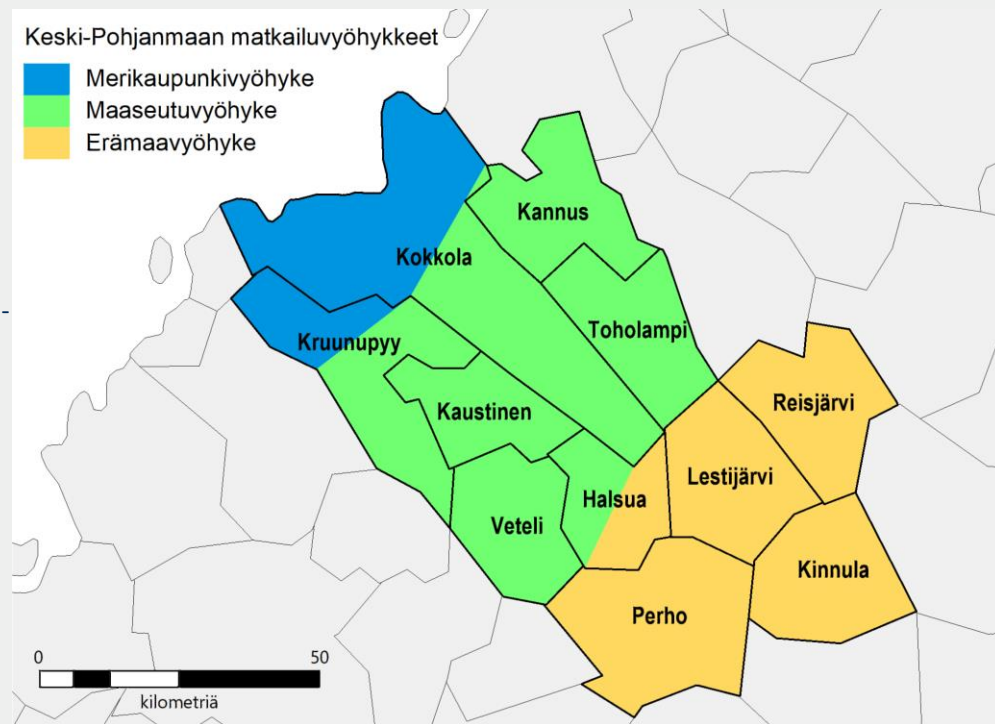
Jyväskylän yliopisto
Kokkolan yliopistokeskus Chydenius
Kokkola 2020

KESKI-POHJANMAAN MATKAILUSEKTORIN TILANNEKUVA

- Matkailuvyöhykkeet
- Melko tavanomaista matkailutoimintaa, ei selkeää erikoistumista
- Ei suuria matkakohteita
- Vaihtoehtomatkailua massaturismin sijasta

Esimerkkejä maakunnan matkailupalveluista

- Peruspalvelut
 - Majoitus- ja ravitsemispalvelut
- Luontoelämyspalvelut
 - Ohjatut vaellukset ja risteilyt
- Kulttuurielämyspalvelut
 - Tapahtumat, opastetut kävely- ja pyöräilykierrokset kulttuuri-kohteissa
- Luontoharrastuspalvelut
 - Maastopyöräily-, SUB-lautailu- ja kanoottiretkilypalvelut
- Kulttuuriharrastuspalvelut
 - Saunominen ja rettiittipalvelut
- Maaseutuelämyspalvelut
 - Eläinten hyödyntämiseen liittyvät palvelut, kuten ravit, ratsastuspalvelut ja Green Care -hoivapalvelut

MATKAILUYRITYKSEN KESTÄVÄ JA VASTUULLINEN KEHITTÄMINEN

Tavoitteena hyvinvointi

Toimenpiteet, kuten ympäristösertifiointi

Strateginen tai systeminen kehittäminen

Yrityksen vastuut

Kestävän kehittämisen 4 ulottuvuutta

Esteettömyys kuuluu kestävään kehittämiseen

Arvoihin liittyvät lähtökohdat

SUSTAINABLE TRAVEL FINLAND –KONSEPTI

OSA SUOMEN MATKAILUSTRATEGIAA JA SEN TOIMENPIDEOHJELMAA

- Konseptin tavoitteena on ohjata, tukea ja kehittää matkailuelinkeinoa kohti kestävämpiä ja vastuullisempia valintoja
- Sustainable Travel Finland -merkki ei ole sertifikaatti, vaan olemassa olevia sertifikaatteja yhteen kokoava sateenvarjomerkki
 - Laatumerkki matkailijoille ja yhteistyökumppaneille
 - Viestintätyökalu merkin saaneille tahoille
- Konsepti tarjoaa jatkuvan kehittämisen mallin ja työkalun, matkailun kestävään kehitykseen liittyvää uusinta tietoa sekä markkinointitukea ja lisänäkyvyyttä Visit Finlandin kanavissa
 - Polun aloittaminen ja sateenvarjomerkin hakeminen ei maksa mitään
 - Prosessin aikana hankitaan varsinainen virallinen sertifikaatti, joka on maksullinen
- Ympäristösertifiointin avulla vastuullisen matkailutoiminnan kehittäminen ja todentaminen
 - Hyödynnetty Keski-Pohjanmaalla vielä vähän (vain kahdella yrityksellä on ympäristösertifikaatti)
 - Matkailuyrityksille on tarjolla kymmeniä erilaisia ohjelmia, järjestelmiä ja sertifiointeja - sopivan sertifikaatin löytämiseen on tarjolla apua
 - Esimerkiksi Nuorisokeskus Villa Elballa hyviä kokemuksia ympäristösertifiointista

JÄRJESTELMIÄ, OHJELMIA JA MERKKEJÄ VASTUULLISEN MATKAILUTOIMINNAN KEHITTÄMISEEN

YMPÄRISTÖJÄRJESTELMÄT

- Ekokompassi
- ISO 14001
- EMAS
- WWF Green Office

LAATU- JA VASTUULLISUUSOHJELMAT

- BIOSPHERE
- Energiatehokkuussopimus
- Forum Anders Reisen
- Green Globe
- Green Key & Green Activities
- HI-Quality & Sustainability (HI-Q&S)
- Kestävän luontomatkailun sopimus
- Laatutonni
- Roope-satama
- Suomen luomumatkailuyhdistys ECEAT
- TourCert
- Unescon maailmanperintökohde

YMPÄRISTÖMERKIT

- EU-ympäristömerkki
- GEO Golf
- Joutsenmerkki
- Reilu kauppa -merkki

ELINTARVIMERKINNÄT

- Aurinkomerkki
- EU:n luomutunnus eli eurolehti
- Leppäkerttu-merkki
- Hyvää Suomesta
- Sirkkalehtimerkki

ESTEETTÖMYYS JA SAAVUTETTAVUUS

- Usein ongelmalähtöistä puhuntaa
 - On lähdetty liikkeelle yksilöiden toimintakykyisyyteen liittyvistä ongelmista
 - Fyysisen toimintakyvyn puutteet, kuten yksilöiden liikunta- ja aistirajoitteisuudet
 - Henkiset ongelmat
 - Kognitiiviset ongelmat
 - Sosiaaliset ongelmat
 - Kulttuuriset ongelmat
- Matkailu kuuluu kaikille -periaate
 - Kaikki matkailijat
 - Toimintakyvyn ja -mahdollisuuksien ongelmista kärsivät
 - Kasvava senioriväestö
 - Lapsiperheet
 - Erilaisia vapaa-ajan harrasteita harjoittavat ihmisryhmät

MATKAILUSEKTORIN ALUEELLISEN EKOSYSTEEMIN KESTÄVÄ JA VASTUULLINEN KEHITTÄMINEN

- Arvojen yhteensovittaminen
 - Yrittäjämäinen ongelmanratkaisukulttuuri
 - Hyväntekeväisyyskulttuuri

KESKI-POHJANMAAN MATKAILUSEKTORIN ARVOLÄHTÖKOHDISTA

- Teknistaloudelliset rationaliteetit
 - Pinnalla
 - Yrityksen asiakasmäärän, tulojen, voittojen kasvattaminen
 - Kustannussäästöt
 - Kustannus–hyötyanalyysi -> kasvu, kilpailukyky
 - Maineen ja statuksen parantaminen
 - Vähemmän esillä
 - Riskienhallinta
 - Toiminnan kokonaisvaltaisen alueellisen hallinnan parantaminen
- Joitakin esimerkkejä arvorationaalisesta toiminnasta
 - Nuorisokeskus Villa Elba, ympäristöarvot, sosiokulttuuriset arvot
 - ReittienKP-hankkeen yritys yhteisö, yhteisöllisyys

KESKI-POHJANMAAN IDENTITEETTI JA MATKAILUN ALUEELLINEN KOORDINOINTI

- Perinteinen vahva pohjoismainen, suomalainen ja keskipohjalainen luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvä osaaminen
 - Mahdollisuus vai uhka? Osaaminen synnyttää luottamusta. Lisäksi matkailusektorilla tarvitaan vieraanvaraisuutta ja universaalien arvojen sisäistämistä
 - Paineet vastuullisen toiminnan todentamiseksi esimerkiksi ympäristösertifioinnin keinoin ovat kasvamassa – kuitenkin Keski-Pohjanmaan matkailuyrityksistä vain kahdella on toistaiseksi sertifikaatti
- Matkailun kehittämisen alueellinen koordinointi on vielä alkutekijöissään
 - Ei vielä esim. todellista yhteistä matkailupalvelujen markkinointia
 - Yhteisen näkemyksen puutetta
 - Pitää toimia pienin askelin

MATKAILUN TULEVAISUUS

- Koronavirus COVID-19 -pandemia
 - Lyhyellä aikavälillä kv-matkailu supistuu ja vähitellen pandemian jälkeen matkailu jatkaa kasvuaan, aluksi kotimaan matkailun kasvuna ja sitten kv-matkailun kasvuna
 - Visit Finlandin asiantuntija Katarina Wakonen viittaa Oxford Economicsin ennusteeseen, jonka mukaan kansainvälisten yöpyjien määrä Suomessa saavuttaa vuonna 2023 vuoden 2019 tason ja jatkaa siitä kasvuaan entiseen tahtiin
 - Nyt matkailuyritysten on hyvä laittaa vastuullisuus- ja esteettömyysasiat kuntoon, jotta ollaan valmiita, kun kasvu alkaa
 - Vastuullisuus ja esteettömyys ovat nimenomaan keinoja, joilla yritykset voivat sopeutua koronan vaikutuksiin ja seurauksiin

MATKAILUSEKTORIN ALUEELLISEN OSAAMIS- JA INNOVAATIOJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISESTÄ

- Tietoperustainen kehittäminen
- Yrityslähtöinen kehittäminen
- Tutkimusavusteinen kehittäminen
- Yhteistyö, luottamus

Kiitos!

Lisätietoja:

Yliopistotutkija Olli Rosenqvist (040 805 4429, olli.rosenqvist@chydenius.fi)

Suunnittelija Mari Harald (040 837 2368, mari.harald@chydenius.fi)

MAYKO-hankkeen nettisivut: <https://www.chydenius.fi/mayko-fi/>